

Nova Sredozemlja (II): „Isus je moj dragi prijatelj“

Za svetog Josemariju Isus je uvijek bio „veliki Prijatelj“, onaj koji nas uistinu razumije jer je savršen Bog i savršen Čovjek.

4.08.2018.

Evandjelja prikazuju Isusa u stalnom doticaju s različitim ljudima: s bolesnima u traženju lijeka, s grješnicima u traženju oprostjenja, s tek znatiželjnicima i čak sa špijunima. No najbliži Učitelju su

njegovi prijatelji. Tako Isus naziva svoje učenike: *moji prijatelji* (Lk 12:4). Isusova molitva na Lazarovu grobu izuzetno je dirljiva. Vidjevši ga kako plače, Izraelci uzviknuše: *Gle kako ga je ljubio* (Iv 15:15).

Iz ove ljubavi prema nama Isus nas je učio svojim prijateljima. Dar Duha Svetoga stavlja nas u novu vezu s Bogom. Primamo samog Duha Krista postajući tako djecom Boga Oca i ulazeći u posebnu intimu s Isusom. Po djelovanju Duha Svetoga sjedinjeni smo u jedno s Isusom bez rastakanja našeg identiteta ili gubitka osobnosti. Stoga je naše poistovjećivanje s Kristom usko povezano uz naše prijateljstvo s Njim. Život milosti donosi nam život licem u lice s Bogom. Bolje Ga upoznajemo u Njegovim tajnama i možemo se ponašati kao On. Ovo duboko jedinstvo znanja i namjera omogućava nama slabim stvorenjima iskusiti Boga, kako je

sveti Augustin rekao, duboku o nama. [1] možemo tražiti i željeti iste stvari. To je ono što pravo prijateljstvo znači; *idem velle, idem nolle*, voljeti i odbacivati iste stvari.

„Još jedno Sredozemlje“

Još za mladosti, sveti Josemaria je naučio da je Isus prijatelj i to vrlo poseban prijatelj. Ovo rano iskustvo našlo je izričaj u jednoj od točaka Puta: „Tražiš društvo prijatelja koji ti svojim razgovorom i svojom naklonosti, svojim vladanjem, čine podnošljivijim progonstvo ovoga svijeta... iako prijatelji ponekad izdaju. – To mi se ne čini loše. Ali... kako to da svaki dan s većim zanosom ne tražiš društvo, razgovor s Velikim Prijateljem, koji nikada ne izdaje?“ [2]

Naučio je ovu istinu prije mnogo godina. Njegovi životopisci povezuju je sa savjetima koje je primio tijekom duhovnih usmjerenja na

seminarima. [3] Kako su godine prolazile, produbljivao je svoje otkriće prijateljstva s Kristom. Važan korak u ovom razvoju moglo je biti vrijeme života u kojem su mu oči bile otvorene prema neizmjernoj panorami božanskog očinstva. Za vrijeme duhovne obnove u Segoviji napisao je: „Prvi dan. Bog je moj Otac – i ne napuštam ovo razmatranje. Isus je moj intimni prijatelj (još jedna Amerika) koji me voli božanskom ludošću svoga Srca. Isus... Moj Bog... koji je i čovjek“. [4]

Svoj rastući osjećaj prijateljstva s Kristom opisao je kao „još jedno Sredozemlje“, još jedno izvanredno otkriće (prvo je bilo Božje očinstvo). Bilo je to nešto što je već znao, ali ga je sad vidio novim očima. Ovo je otkriće za svetog Josemariju bilo veliki izvor utjehe. U ranim 1930-tima suočio se s velikom zadaćom iznijeti ono što mu je Bog pokazao 2. listopada 1928. godine. Čovječanstvu

je trebao predati poruku i donijeti ostvarenje u Crkvi. No trebao je to učiniti uz „potpuni nedostatak materijalnih sredstava. Imao sam samo 26 godina, milost Božju i dobar smisao za humor. No to je bilo dovoljno.“[5] Obzor otvoren ovim novim otkrićem uvjerio ga je da nije sam u ovoj misiji. Isus je bio uz njega, njegov prijatelj, koji je savršeno razumio njegove brige i tjeskobe jer je također „bio i čovjek“.

Za svetog Josemariju Srce Isusovo bilo je dvostruko otkriće. Bilo je to otkriće „neizmjernog milosrđa Gospodinova“, jer Srce Isusovo je Srce Boga načinjeno od tijela.“ [6] Ono mu je donijelo Isusovo razumijevanje i nježnost u suočavanju s našim ograničenjima, poteškoćama i padovima. U svojim osobnim molitvama mogao je osjetiti ono što je iznio u točki Puta: „ Isus je tvoj prijatelj. – Prijatelj. – S tjelesnim srcem, kao što je tvoje. – S očima

najljubaznijeg pogleda, koje plaću za Lazarom... I tebe voli toliko koliko i Lazara.“ [7] Ova Ljubav, božanska i ljudska, beskrajna i pri ruci, bila je čvrsta podrška koja mu je omogućavala nastaviti naprijed u svim okolnostima. Štoviše, dala je realnost i novu nužnost njegovu unutarnjem životu. [8]

Put otvoren svima

Sveti Josemaria ohrabrivao je ljude koji su mu dolazili da slijede put prijateljstva s Kristom. Objasnio im je da biti u blizini Učitelja ne zahtjeva formalnosti ili složene metode. Dovoljno je jednostavno razgovarati s Njim kao sa svakim drugim prijateljem. Naposljetku, na taj način su se prema njemu odnosili oni koji su ga najviše voljeli, dok je živio s njima. „Jeste li vidjeli ljubav i povjerenje s kojim su se Isusovi prijatelji odnosili prema njemu? Na potpuno prirodan način su Lazarove

sestre krivile Isusa što nije bio ondje. „Rekle smo ti! Da si samo bio ovdje!“ razgovarajte s njim u mirnom povjerenju: „Jesi li vidio s kolikom nježnošću, s koliko povjerenja su se odnosili prema Kristu njegovi prijatelji? Sa svom prirodnošću mu Lazarove sestre prigovaraju odsutnost: Bile smo ti rekle! Da si ti bio ovdje!... Tiho Mu, tiho povjeri: nauči me prema tebi se ophoditi s ljubavlju i prijateljstvom Marte, Marije, Lazara; kako su se ophodila prva Dvanaestorica, premda te na početku možda i nisu nasljedovali iz posve nadnaravnih pobuda.“ [9]

Mladi ljudi koji su dolazili svetom Josemariji bili su vrlo impresionirani prirodnošću kojom je govorio našem Gospodinu, ohrabrivao ih je da i oni čine tako. Tijekom života neumorno je nastojao privući ljude da slijede ovaj put. Jedna od prvih osoba koja je napisala komentar na učenje svetog Josemarie rekla je: „Da bi postigli ovo

prijateljstvo vi i ja moram pristupiti Isusu, upoznati ga i zavoljeti ga.“[10] Prijateljstvo zahtjeva upoznati drugu osobu i to je prvo čemu upoznavanje Isusa kao našeg Prijatelja vodi. „Pisao si mi: 'Moliti znači govoriti s Bogom. Ali o čemu govoriti?' – O čemu? O njemu, o sebi: o radostima, o žalostima, uspjesima, neuspjesima, plemenitim ambicijama, dnevnim brigama... o slabostima! Govori mu o svojoj zahvalnosti i prošnji, o Ljubavi i zadovoljštini. U dvije riječi: spoznavati Njega i spoznavati sebe: 'postići intimnost'. [11]

Ove riječi sadrže težnju svetog Augustina *Noverim Te, noverim me* – Gospodine daj da Te upoznam i da upoznam sebe. [12] Jednako tako i opis svete Terezije molitve kao „razgovora između prijatelja: čestog razgovora lice u lice s osobom za koju znamo da nas voli.“ [13]

Ukratko, osobna veza s Isusom temelj je nutarnjeg života. I za one koji

traže svetost usred svijeta, to znači učenje nalaženja Isusa u okolnostima svakodnevnog života, kao i stalnog otvorenog razgovora s Njim.

Ovo nije nedostižan ideal. To je nešto što su mnogi naučili činiti u svom životu. U svakodnevnom radu, u obiteljskom životu, na ulicama grada, na selu, na planinskim stazama i na moru, svagdje možemo prepoznati Krista koji čeka na nas kao Prijatelj da nas prati. Sveti Josemaria često je naglašavao: „Nikad se neću složiti s mišljenjem onoga – makar ga poštujem – tko odvaja molitvu od djelatna života, kao da su nespojivi. Mi, djeca Božja, moramo biti kontemplativni. Oni koji usred buke mnoštva znaju pronaći mir duši u neprekidnu razgovoru s Gospodinom i znaju Ga promatrati kako se gleda Oca, kako se gleda Prijatelja, kojeg se ludo voli.“ [14] Svako gledište našeg života ima mjesto u našim molitvama, jednako kao i u

razgovoru među prijateljima kad razgovaraju o svemu i svačemu. „Djela Apostolska govore nam da se nakon Uskrsnuća naš Gospodin pridružio svojim učenicima i razgovarali su *in multis argumentis*. Razgovarali su o mnogim stvarima, o svemu o čemu su ga pitali, družili su se.“ [15]

Usporedo s ovim neprekidnim osobnim razgovorom koji naš život čini temom za dijalog s Bogom, možemo također nastojati upoznati ga bolje u svakom trenutku, tražeći ga na raznim mjestima na kojima izričito želi da boravimo. Možemo sada gledati na tri takva „mjest“.

Iskazi prijatelja Gospodnjih

Nadahnuti Duhom Svetim, evanđelisti nam prikazuju najvažnije događaje u Kristovom životu. Sveti Josemaria je bio zaljubljen u našeg Gospodina, tako je „Biblija, posebice Evanđelja, bila u njegovoj ruci ne

samo knjiga ispunjena korisnim naputcima, već i mjesto susreta s Kristom.“ [16]

Od samog su početka, oni koji su pristupili Djelu, shvatili da je ovaj mladi svećenik živio u bliskom jedinstvu s Bogom, što su jasno vidjeli u njegovim propovijedima.“Kada se obraćao Bogu u Svetohraništu činio je to s istom izravnošću s kojom se obraćao nama tako da smo se osjećali kao da smo tamo, s Gospodinovim apostolima i učenicima, kao jedni od njih.“ [17] To je pristup Svetom Pismu koji je uvijek preporučivao. „Moj je savjet u svojim molitvama sudjelujete u različitim scenama Evanđelja kao jedan više među prisutnima. U prvom redu, zamislite scenu ili otajstvo koje ste odabrali kako bi sabrali misli i razmatrali. Nakon toga, koristite razum koncentrirajući se na specifičan aspekt Učiteljevog života dok

razmatrate Njegovo milosrdno srce, Njegovu poniznost, Njegovu čistoću, način na koji ispunja Očevu volju. Tada Mu recite što vam se događa po tim pitanjima, kako ste, što vam se događa u duši. Budite pozorni budući vam može nešto napomenuti i iskusiti će te savjete duboko u svojoj duši razlučujući stvari i osjećajući Njegove nježne ukore.“ [18]

Ovim nam je savjetom otvarao tajne svoje duše. Komentirajući njegov pristup Svetom pismu, blaženi Alvaro je napisao: „ Vrlo dobro poznaje našeg Gospodina, njegovu Majku Mariju, svetog Josipa, prvih dvanaest Apostola, Martu, Mariju i Lazara, Josipa iz Arimateje i Nikodema, učenike iz Emausa i svete žene. Upoznao ih je kroz stalne razgovore smještajući se u Evandjelja, postajući jedan od sudionika scena.“ [19]

Ispravnost ovakve molitve potvrđena je životima i učenjima mnogih svetaca. To su također preporučivali nekoliko posljednjih Papa kada su govorili o važnosti pristupanja Evandeljima kroz molitvu prakticirajući *lectio divina*. To znači pristupati Evandeljima smireno, ne žureći. Kada čitamo odlomak možemo zastati i razmišljati, „Kako je to tada bilo?“ Smještajući se u scenu kao jedan od sudionika, možemo zamisliti kakvi su ljudi bili, i zamisliti Isusovo lice. Tada ćemo pokušati razumjeti što Njegove riječi znače, znajući da ćemo često trebati neko pojašnjenje budući je to drevan tekst koji izvorište ima u kulturi različitoj od naše. Važno se stoga koristiti se izdanjima s primjerenim bilješkama i knjigama o Evandelju i Svetom Pismu.

Čitajući odlomak ponovo pitamo, „Gospodine što ove riječi govore meni? Što u mom životu želiš da

promijenim? Što me muči u vezi s ovim odlomkom? Zašto nisam zainteresiran za ovo? Ili možda: „Što mi se ovdje sviđa? Što me od ovih riječi ne ostavlja ravnodušnim? Što me privlači? Zašto me privlači?“ [20]

Možda nas podsjeća na nekoga nama bliskog tko je u potrebi ili kome se moramo ispričati... Konačno, trebali bismo razmotriti: Kako mogu u svom životu odgovoriti na to što Isus sugerira u ovom odlomku? „Budite pozorni budući vam može nešto napomenuti i iskusit ćete savjete duboko u svojoj duši razlučujući stvari i osjećajući Njegove nježne ukore.“ [21] Ponekad će potaknuti našu ljubav, želju za sebedarjem i uvijek sigurnost da je Isus s nama. Razmatranje o životu našeg Gospodina na ovaj način neophodno je za svakog kršćana jer teži stvaranju u nama istinske, pročišćene vizije realnosti kako je

Bog vidi, stvarajući u nama misao Kristovu (1 Kor 2:16).“ [22]

Postoji nedvojbeno puno načina kako se približiti Isusu kroz Sveto Pismo. Sveti Josemaria nije nastojao ponuditi način već pružiti praktične savjete koji mogu biti korisni za meditaciju i kontemplaciju sve dok ne „prodremo u djela ljubavi ili tuge, djela zahvale, molitve, razlučivosti... koja su zreli plodovi molitve.“ [23]

Naš Gospodin nas čeka u svetohraništu

„Kada se približiš svetohraništu, sjeti se da On... na tebe čeka već dvadeset stoljeća.“ [24] Sveta misa je bez dvojbe privilegirano mjesto za susret s Kristom i za prijateljevanje s Njim. To je također put koji je sveti Josemaria slijedio. Njegova vjera u stvarnu prisutnost mogla se vidjeti u svemu što je vezano uz Sveti Sakrament. Encarnita Ortega, koja ga je prvi put susrela 1940-tih godina,

sjeća se prve meditacije, na koju je krenula s dozom znatiželje i tijekom koje ga je čula propovijedati:

„Njegovo razmatranje, potpuno prirodno, klanjanje pred Presvetim, način na koji ulaže čitavog sebe u pripravnu molitvu prije meditacije, ohrabrujući nas da je naš Gospodin ondje, da nas vidi, da nas čuje, ubrzo je u meni ugaslo želju da čujem velikog govornika. Umjesto toga razumjela sam da moram slušati Boga i biti velikodušna prema Njemu.“ [25]

Isto je bilo s onima koji su bili prisutni dok je vodio Misu. „Način na koji je Naš Otac vodio Misu, iskren ton glasa, potpuna pozornost kojom je molio razne molitve, bez traga pretvaranja, njegovo klanjanje i drugi dijelovi liturgije, sve me to duboko impresioniralo. Bog je tamo uistinu bio prisutan.“ [26] Ne radi se o tome da je učinio nešto posebno, već o tonu i njegovim gestama, snazi

njegovih molitava, njegovog razmatranja. Mi ćemo činiti isto ako smo uvjereni da je Krist, naš „dragi Prijatelj“ uistinu prisutan u Euharistiji. Kada je napokon bilo moguće postaviti Svetohranište u prvom studentskom domu, sveti Josemaria je podsjetio studente koji su tamo živjeli da je Bog „još jedan stanar, prvi od svih, i tako nas ohrabrio da provodimo vrijeme s Njim, da Ga pozdravimo po dolasku i odlasku iz DYA, ili da u mislima odemo pred Svetohranište kada smo u svojim sobama.“ [27] Kada u ove male detalje unesemo svoje srce oni postaju izraz i hrana naše vjere, okrećući naše misli k Bogu kada vidimo crkvu, posjećujući ga kratko tijekom dana, prateći Misu pozorno i u duhu razmatranja, odlazeći do Svetohraništa u mislima pozdraviti Gospodina ili prikazujući Mu naš rad... Svi oni mali detalji pažnje, stvari koje radimo obično za svoje

prijatelje kada ih posjećujemo ili im šaljemo poruku tijekom dana.

Krist prisutan u onima oko nas

Zapovijed ljubavi je prepoznatljiv znak onih koji slijede Krista. Uređeno nam je uvjerenje da je Krist osobno prisutan u ljudima oko nas i duboko je ukorijenjeno u učenju našeg Gospodina. Često nas je podsjećao da kada brinemo o potrebitima, a svi nas trebaju svaki na svoj način, u stvarnosti se brinemo o njemu. [28] Iz tog je razloga tako važno „prepoznati Krista kada ga susrećemo u našoj braći i sestrama, ljudima oko sebe.“[29]

Sveti Josemaria nastojao je u potrebitima u prvom redu naći Krista. U ranim 1930-ima proveo je mnoge sate u posjeti obiteljima u potrebi u najsiromašnijim dijelovima Madrida, brinući se za pacijente u bolnicama i dajući kateheze siromašnoj djeci. Kasnije je mladima

koje je privuklo Djelo prenio osjećaj važnosti za ova pitanja. Štoviše, ovi su mladi ljudi iskusili Očevu ljudsku i duhovnu prisnost za ove ljude.

Francisco Botella, primjerice, sjeća se da ga je Otac za prvog susreta

pozdravio „kao da me oduvijek zna.

Još se sjećam njegovog intenzivnog pogleda koji mi je prodro u dušu i njegove radosti koja me ispunila veseljem i mirom. Činilo mi se kao da me poznaje iznutra, a istodobne se prema meni odnosio tako prirodno i jednostavno da sam se osjećao kao da sam u vlastitoj obitelji.“ [30] Drugi mladić, ne posebno sentimentaln, rekao je da „je za njih brinuo bolje nego njihove majke.“ [31]

U tim mladim ljudima kao i u siromašnima i bolesnima, sveti Josemaria je „našao“ svog Prijatelja. Godinama kasnije, zamišljeno, okružen svojim sinovima upitao ih je: „Djeco moja, znate li zašto vas toliko volim?“ Vladala je tišina i otac

je nastavio: „Zbog toga što vidim Kristovu krv koja teče u vama.“[32] Isus, njegov Prijatelj, vodio ga je da Ga pronađe u ljudima oko sebe, posebice potrebitima. Mi smo, također, uz to što Ga pronalazimo u Evandeljima i Euharistiji, „pozvani na služenje raspetom Isusu u svima koji su marginalizirani, da dotaknemo Njegovo sveto tijelo u onima koji su uskraćeni, u onima koji gladuju i žedaju, u golima i zatvorenima, bolesnima i nezaposlenima, u onima koji su progonjeni, izbjeglima i emigrantima. Tamo nalazimo našeg Boga, tamo dotičemo Gospodina.“ [33]

[1] Sveti Augustin, Ispovijesti, III, 6, 11: interior intimo meo, “*You were deeper within me than my inmost self.*”

[2] Sveti Josemaría, Put, br. 88.

[3] Pogledajte komentar na br. 88 u Putu: *Critical-Historical Edition*, ed. *Pedro Rodriguez*.

[4] *Apuntes Intimos no. 1637* (navedeno u Putu: *Critical-Historical Edition*, Komentar na br. 422). *The first day of his retreat was 4 October 1932*. Ovaj tekst je bio osnova za br. 2 u Kovačnici.

[5] Pismo od 29. prosinca 1947., navod u Vazquez de Prada, *The Founder of Opus Dei*, vol. I, p. 231.

[6] Sveti Josemaría, Susret s Kristom, br. 169.

[7] Put, br. 422.

[8] Pogledajte Put, br. 244 i 436.

[9] Sveti Josemaría, Kovačnica, br. 495.

[10] Salvador Canals, Jesus as Friend, Chapter One.

[11] Sveti Josemaria, Put, br. 91.

[12] Sveti Augustin, Soliloquies II, 1, 1.

[13] Sveta Tereza od Isusa, Život, Poglavlje 8, 5.

[14] Sveti Josemaria, Kovačnica, br. 738.

[15] Sveti Josemaría, navod u Dos meses de catequesis vol. 2, p. 651.

[16] Scott Hahn, “Saint Josemaría Escrivá, Reader of Sacred Scripture,” Romana, 40 (2005), p. 176.

[17] F. Botella, citirano u J. L. González Gullón, DYA. La Academia y Residencia en la Historia del Opus Dei, p. 429.

[18] Sveti Josemaría, Prijatelj Božji, br. 253.

[19] Blaženi Alvaro de Portillo, U susret s Kristom, Predgovor.

[20] papa Franjo, Ap. Exhort. Evangelii Gaudium, 24. studeni 2013., br. 153.

[21] Sveti Josemaria, Prijatelj Božji, br. 253.

[22] Papa Benedict XVI, Ap. Exhort. Verbum Domini, 30. rujan 2010., br. 87.

[23] Javier Echevarría, “San Josemaría Escrivá, maestro de oración en la vida ordinaria.” Magnificat (Spanish edition) 2006.

[24] Sveti Josemaria, Put, br. 537.

[25] Andres Vazquez de Prada, The Founder of Opus Dei vol. II, pp. 394-5.

[26] Francisco Ponz, citiran u knjizi: Andres Vazquez de Prada, The Founder of Opus Dei vol. II, p. 294.

[27] DYA. La Academia y Residencia, p. 342.

[28] Pogledajte Mt 10:40; 25:40; Lk 10:16.

[29] Sveti Josemaria, Susret s Kristom, br. 111.

[30] DYA. La academia y residencia, p. 431.

[31] Juan Jiménez Vargas, in DYA. La academia y residencia, p. 443.

[32] Andres Vazquez de Prada, The Founder of Opus Dei, vol. III, p. 223.

[33] Papa Franjo, Put Križa, Svjetski dan mladih, 29. srpnja 2016.

amerike-ii-isus-je-moj-dragi-prijatelj/
(9.08.2025.)